

Psanec z Tornu

Edgar R. Burroughs

Edgar R.
Burroughs

Psanec
z Tornu

Myriada

Z originálu:

The Outlaw of Torn

Copyright © E.R. Burroughs

Translation © Čincura Jan

Všechna práva vyhrazena.

Rozsah: 191 stran, 19 kapitol

Vydání: první

Vydal: Meisterkoch, Praha, 2026

<https://myriada.fun/>

ISBN: 978-80-908996-8-1 ePUB

ISBN: 978-80-88513-22-3 PDF

Kapitola 1

Toho červnového dne léta Páně 1243 se král Jindřich III. zapomněl natolik, že ve společnosti několika velkomožných pánů nespravedlivě obvinil de Montforta, hraběte z Leicesteru, ze zrady.

De Montfort zbledl. Byl to vysoký, pohledný muž, a když se v hněvu vytáhl do plné výšky a upřel své šedé oči na krále, působil impozantně. Byl to mocný muž, v Anglii druhý po samotném králi, a měl lví srdce, a tak králi odpověděl tak, jak by se neodvážil žádný jiný muž v celé Anglii.

„Můj králi, jen to, že jste můj král, brání Simonovi de Montfortovi, aby požadoval satisfakci za tak hrubou urážku. To, že využíváte svého královského úřadu, abyste řekl to, co byste se nikdy neodvážil říci, kdybyste nebyl králem, mě neoznačuje za zrádce, i když vás to označuje za zbabělce.“

V malé společnosti lordů a dvořanů zavládlo napjaté ticho, když tato strašná slova zazněla z úst poddaného ke svému králi. Byli zděšení, protože de Montfortova odvážná výzva pro ně představovala téměř svatokrádež.

Jindřich zrudl ponížením a hněvem, vstal a chtěl se na de Montforta vrhnout, ale když si připomněl svůj královský

majestát, rozmyslel si to a s povýšeným úšklebkem se obrátil ke svým dvořanům.

„Pojďte, pánové," řekl, „myslím, že bychom měli dnes ráno jít cvičit šerm. Už máme zpoždění. Pojd', de Fulme! Pojd', Leybourne!" a král opustil komnatu následován svými dvořany. Ti se od hraběte z Leicesteru odtáhli, když bylo zřejmé, že ho stihla králova nelibost. Jakmile za odcházejícím králem a jeho dvořany zapadl závěs z arrasů, de Montfort pokrčil rameny, otočil se a opustil komnatu jinými dveřmi.

Když král se svým doprovodem vstoupil do zbrojnice, stále ještě ho pálilo ponížení z de Montfortovy výčitky, a když odkládal svůj plášť a opeřený klobouk, jeho oči spočinuly na šermířském mistrovi siru Julesi de Vacovi, který k němu přicházel s královským cvičným mečem a přílbou. Jindřich neměl náladu šermovat s de Fulmem, který mu, stejně jako ostatní patolízalové, kteří ho obklopovali, vždy dovolil, aby ho v každém tréninkovém souboji snadno porazil. O de Vacovi však věděl, že je příliš žárlivý na svou šermířskou slávu, než aby se nechal porazit někým jiným než vynikajícím šermířem. A dnes měl Jindřich pocit, že by mohl porazit i samotného ďábla.

Zbrojnice byla velká místnost v hlavním patře paláce, vedle místnosti pro stráž. Byla postavena v malém křídle budovy, takže byla osvětlena ze tří stran. Na starost ji měl hubený a prošedivělý sir Jules de Vac a byl to on, komu Jindřich přikázal, aby se s ním utkal v imitačním souboji s meči, protože král si na něm chtěl ventilovat svůj potlačovaný vztek.

V duchu si na místě de Vaca představil osobu nenáviděného de Montforta a překvapil ho náhlým a vychytralým útokem, kterým mu málem uštedřil zahanbující porážku.

Jindřich III. byl vždycky považován za dobrého šermíře, ale toho dne se přímo překonával a neustále útočil s představou, jak se chystá prorazit de Montfortovo srdce ocelí. Provázel ho přitom bouřlivý jásot přihlížejících.

Dvakrát tak hnal ohromeného a ustupujícího de Vaca přes celou síň, dokud si ho mistr šermu chytrým úskokem a úkrokem vzad nepřitáhl do pozice, v níž ho chtěl mít. Vzápětí mu s prudkostí blesku malým protočením svého meče vyrazil zbraň z ruky.

Meč řinčivě klouzal po podlaze zbrojnice a král na okamžik strnul a zbělel, jako by se sama ruka smrti natáhla a ledovými prsty dotkla jeho srdce. Tato epizoda pro něj znamenala víc než to, že ho ve hře porazil nejlepší šermíř v Anglii – protože to jistě nebyla žádná ostuda –, zdála se mu být proroctvím o výsledku budoucího zápasu, až skutečně bude stát tvář v tvář de Montfortovi.

Potom, ve vzteku, když v de Vacovi viděl ve své představivosti svého mocného švagra, udělal Jindřich III. to, co by rád udělal skutečnému Leicesterovi. Stáhl si rukavici a přistoupil k de Vacovi.

„Pse!“ zasyčel a uštědřil mu dlaní štíplavou ránu do obličeje, a ještě na něj plivl. Pak se otočil na patě a vyrazil ze zbrojnice.

De Vac ve službách anglickým králům zestárl, ale nenáviděl všechno anglické a všechny Angličany. Mrtvého krále Jana sice miloval, ale spolu s kostmi mrtvého krále byla de Vacova věrnost rodu, jemuž sloužil, pohřbena ve Worcesterské katedrále.

De Vac se narodil v Paříži jako syn francouzského důstojníka, který měl pověst nejlepšího šermíře ve Francii. Šel ve stopách svého otce a po jeho smrti zdědil jeho titul. Během let, kdy působil jako mistr šermu na anglickém dvoře, se královští synové u něj učili útočit, bránit a sekát

tak, jak to uměl jen de Vac, a on plnil své povinnosti stejně svědomitě jako pohrdal svými žáky.

A teď mu anglický král bezdůvodně uštědřil urážku, kterou by mohla smýt jen krev.

Jakmile rána dopadla, mrštný Francouz srazil podpatky, odhodil cvičný meč a před svým pánem se napřímil jako mramorová socha. Jeho napjatý obličej byl bílý a plný prudkosti, ale nepromluvil ani slova.

Mohl sice krále udeřit v odvetě, ale pak by mu nezbylo nic jiného než smrt vlastní rukou, protože král nesmí bojovat s nižším smrtelníkem, a ten, kdo udeří krále, nesmí dál žít – králova čest musí být uspokojena.

Kdyby ho udeřil francouzský král, de Vac by mu úder vrátil a oslavoval by osud, který by mu dovolil zemřít za čest Francie; ale anglický král – oh! Ten pes! Kdo by chtěl zemřít za psa? Ne, de Vac si najde jiný způsob, jak ukojit svou zraněnou pýchu.

Kapitola II

Jižně od zbrojnice Westminsterského paláce se rozkládaly zahrady, ve kterých se procházela černovlasá žena oděná do fialového cyklámenového oděvu, bohatě vyšíváného zlatem v pase a také na spodním okraji volných rukávů, které sahaly téměř ke spodnímu okraji sukně. Bohatě tepaný kožený pás posetý drahokamy byl ozdoben zlatou sponou. Za opaskem měla nádherně zpracovanou dýku. Nohy jí obepínaly jemné sandály, zatímco přes hlavu a ramena jí splýval šátek z fialového hedvábí lemovaný zlatými třásněmi.

Po jejím boku krácel asi tříletý pohledný chlapec, oděný stejně jako jeho společnice do veselých barev. Jeho kabátek ze šarlatového sametu byl bohatě vyšíváný, zatímco pod ním měl přiléhavou tuniku z bílého hedvábí. Jeho dlouhé bílé punčochy byly od sandálků až po kolena křížem krážem převázané šarlatem. Na hnědých kadeřích mu seděl klobouk s plochou krempou, na němž se při každém pohybu hrdé hlavy kýval bílý chochol.

Když mluvil se svou společnicí, drobné záblesky neústupné autority a důstojnosti, které u tak malého dítěte působily zvláště, způsobily, že mladá žena od něj občas odvrátila hlavu, aby neviděl úsměv, který jen stěží potlačovala.

Nakonec chlapec vytáhl zpod tuniky míček a ukázal na malý keř nedaleko nich: „Postavte se tam, lady Maud, k tomu keři. Chtěl bych si zahrát na přehazovanou.“

Mladá žena poslechla, a když zaujala své místo a otočila se k němu čelem, chlapec jí hodil míček. Hráli si pod okny zbrojnice, chlapec bezstarostně běhal za míčkem, když ho minul, a když se mu podařil obzvlášť dobrý postřeh, smál se a křičel radostí.

V jednom z oken zbrojnice s výhledem do zahrady stál zachmuřený, šedivý stařec, opíral se rukama o parapet, obočí měl svraštělé ve zlomyslném úšklebku a koutky úst stažené do přísné, chladné linie.

Díval se na zahradu, na hrající si dítě a na půvabnou ženu pod sebou, ale očima, které neviděly, protože de Vac řešil velký problém - největší v celém svém životě.

Tři dny přemítal o své krivdě a hledal nějaký způsob, jak se králi pomstít za urážku, kterou mu uštědřil. Jeho bystrá a lstivá mysl si představila mnoho plánů, ale zatím všechny zavrhl jako nehodné strašlivého zadostiučinění, které si žádala jeho zraněná pýcha.

Jeho představy se většinou točily kolem neuspořádaných politických poměrů Jindřichovy vlády, protože cítil, že by z nich mohl vytěžit příležitost, kterou by mohl využít a krále poškodit a možná i zničit.

Jako mistr meče slyšel de Vac ve zbrojnici mnoho informací, které zazněly při hovorech, jež se odehrávaly mezi Jindřichem III. a jeho důvěrníky, a které by chytrý a vynalézavý nepřítel mohl využít v králův neprospěch.

Věděl, že Jindřich pohrdá podmínkami Magny Charty, kterou tak často porušoval, přestože přísahal, že ji bude zachovávat. A z útržků rozhovorů, které padaly ve zbrojnici, se dozvěděl, že Jindřich dokonce nyní vyjednává s vůdci zahraničních žoldnéřů a s francouzským králem Ludvíkem IX. o vojsku rytířů a ozbrojenců, s nímž by mohl vést nelítostnou válku proti vlastním baronům a zastavit

tak veškeré jejich zasahování do královské výsady Plantagenetů absolutisticky a špatně vládnout Anglii.

‘Kdybych se jen mohl dozvědět podrobnosti tohoto plánu,’ pomyslel si de Vac: ‘např. místo vylodění cizích vojsk, jejich počet, místo prvního útoku. Ach, nebyla by to vskutku sladká pomsta, kdyby králi v tomto jeho tak důležitém podniku zabránili!’

Stačilo by slovo de Clareovi nebo de Montfortovi, aby přivedli čtyřicet tisíc baronů a jejich ozbrojenců a přemohli královu sílu.

Chtěl králi potom sdělit, komu a z jakého důvodu vděčí za svou porážku a potupu. Baroni by možná Jindřicha sesadili a dosadili na anglický trůn nového krále, a pak by se de Vac vysmál Plantagenetovi do očí. Vskutku sladká, lahodná pomsta! Stařec si olízl tenké rty.

A pak náhoda zanesla pod okno, kde stařec stál, malý kožený míč, a když se dítě pro něj se smíchem rozběhlo, de Vacovy oči se na něj upřely a jeho plán pomsty se rozplynul jako mlha před poledním sluncem a místo něj se mu otevřel nový ohavný plán pomsty tak jasně, jako by byl napsán na listech velké knihy, která jako by byla před ním rozprostřena dokořán.

Malý chlapec, který si tak nevinně hrál v zahradě svého královského otce, byl princ Richard, tříletý syn anglického krále Jindřicha III. Žádná publikovaná historie se o tomto malém ztraceném princovi nezmiňuje; pouze tajné archivy anglických králů vyprávějí o jeho podivném a dobrodružném životě.

Kapitola III

Téměř měsíc stařec v paláci pozoroval malého prince, dokud nepoznal každodenní rutinu jeho života s chůvami a vychovatelkami.

Všiml si, že když ho lady Maud doprovází, má ve zvyku vydat se k nejzazšímu konci palácového areálu, kde pak postranní brankou vpustí jistého důstojníka gardy, jemuž královna zakázala výsady dvora.

Tam, v odlehlém altánu, si oba milenci šeptali své naděje a plány a nedbali královského svěřence, který si hrál mezi květinami a keři zahrady.

V polovině července už měl de Vac své plány dobře připravené. Podařilo se mu přemluvit starého zahradníka Bruse, aby mu půjčil klíč od branky s odůvodněním, že si chce dopřát půlnoční eskapády, a zešíroka mu naznačil, že jeho partnerkou bude krásná dáma, a co víc, Brusovi zároveň podstrčil do dlaně pár zlatých zecchinů.

Brus, stejně jako ostatní palácoví služebníci, považoval de Vaca za věrného sluhu panující dynastie Plantagenetů. Ať už de Vac chystal jakoukoli lumpárnu, Brus si byl naprosto jistý, že pokud jde o krále, klíč od brány je v de Vacových rukou v takovém bezpečí, jako by ho měl sám Jindřich.

Starý zahradník se sice trochu divil, že se starý mrzutý mistr meče ve svém posledním životním období oddává lehkovážným pletkám, které se hodí spíše pro mladší šlechtice... ale co je mu do toho? Copak nemá dost starostí

s udržováním zahrady, aby jeho královský pán a paní mohli nacházet potěšení ve stinných procházkách, na udržovaném trávníku a nádherných kvetoucích záhonech?

Navíc dva zlaté zecchiny se jen tak snadno nezískávají, a pokud milý Pán Ježíš ve své nekonečné moudrosti uznal za vhodné využít tento způsob odměny pro svého ubohého služebníka, nebylo by vhodné, aby zemský červ jako on tuto boží přízeň odmítal.

Té noci de Vac odnesl klíč k zámečníkovi na druhém konci Londýna; k takovému, který ho nemohl znát a který nemohl poznat, že klíč patří ke královskému paláci, a nechal si u něj vyrobit duplikát.

Od tohoto krámků se de Vac ubíral špinavými uličkami starého Londýna, které byly jen místy osvětleny čadící lucernou, až došel k chudinskému nájemnímu domu, který byl jen kousek od paláce.

Kolem budovy se táhla úzká ulička, která končila na břehu Temže v rozpadajícím se dřevěném doku, pod nímž se zvedaly a klesaly inkoustové vody řeky, obtékaly rozpadající se piloty a vzdouvaly se daleko pod dokem do úkrytů obývaných velkými přístavními krysami a jejich divočejšími lidskými protějšky.

De Vac několikrát prošel celou uličkou a hledal malý vchod do budovy. Nakonec na něj narazil a po opakovaných úderech hlavicí meče mu otevřela stará bachratá babizna.

„Co bys chtěl od slušné ženské v takovou nekřesťanskou hodinu?“ zabručela. „Ach, to jste vy, můj pane?“ dodala spěšně, když mihotavé světlo svíčky, kterou nesla, ozářilo de Vacovu tvář. „Vítejte, můj pane, třikrát vítejte. Dáblova dcera vítá svého bratra.“

„Mlč, stará čarodějnice,“ zvolal de Vac. „Copak nestačí, že mě obíráš o dobré mince v takovém množství, že můžeš

navěky nosit plášť z villosy a hodovat na chlebu simnel a malmsey, že mě musíš ještě více zatěžovat trápením svého odporného jazyka? A co pokoj? Dala jsi do pořádku nábytek a vymetla jsi z podlahy a krovů staletou špínu a pavučiny? Vždyť samotný vzduch tu páchne mrtvými Římány, kteří před dvanácti sty lety postavili Londýn. Podle toho zápachu si myslím, že to museli být římsí pasáci prasat, kteří tu obývali tenhle chlívek se svými stády, a troufám si tvrdit, že ty, stará prasnice, ses nikdy nedotkla koštěte, protože ses bála, že bys mohla narušit staré památky svého rodu."

„Přestaňte žvanit, pane Satane," zvolala žena. „Raději bych slyšela mluvit vaše peníze než vás, neboť ačkoli jsou prokleté a poskvrněné a pocházejí z vaší darebácké ruky, mluví stejně sladkým a velitelským hlasem, jako by byly z pokladnice svaté církve."

„Pokoj je připraven," pokračovala a zavřela dveře za de Vacem, který vstoupil dovnitř. „A tady je klíč a vak s hadry, ale nejdřív si nechám zaplatit. Nevím, co je to za práci, ale podle toho, jakou tajnost u toho požadujete, vím, že je špinavá, a určitě by se našel někdo, kdo by dobře zaplatil, kdyby se dozvěděl, kde je ta žena a to dítě, o kterých mi říkáte, že to jsou vaše sestra a její syn, a které tak toužíte ukrýt u staré Tily. Bylo by dobré, můj pane, abyste staré Tile dobře zaplatil a přidal několik guldenů za klid jejího jazyka, chcete-li, aby váš vězeň našel klid v jejím domě."

„Dej mi ty klíče, babizno," odpověděl de Vac. „A dostaneš zlato proti konečnému vyrovnání; dokonce víc, než jsme se dohodli, pokud všechno dobře dopadne a ty budeš držet svůj mrzký jazyk za zuby."

Stařenčiny výhrůžky však již vyvolaly v de Vacovi neklid, který by se byl u stařeny projevil ve vrcholné míře,

kdyby věděla, jaké odhodlání její slova vyvolala v mysli starého mistra šermu.

Jeho podnik byl příliš vážný a následky odhalení příliš nebezpečné na to, aby mohl riskovat neloajální spolupiklenkyni. Kdyby stará Tila jen matně tušila, jaké myšlenky se honí de Vacovi hlavou; třásla by se strachem v těch svých rozedraných škrpálech. Ale zlatáky navíc, které jí vhodil do zvadlé dlaně, když mu předávala klíče, si zcela získaly její loajalitu a prozatím i mlčení.

De Vac zastrčil klíče do kapsy své tuniky a tu překryl dlouhým pláštěm, vzal vak, pak vyšel do tmy uličky a spěchal k přístavu.

Pod prkny mola našel člun, který tam předtím večer uvázal, a pod sedátko ukryl vak s hadry. Pak se odrazil a pomalu vesloval po Temži, až se pod zdmi paláce ocitl poblíž branky, kterou se vcházelo do dolního konce zahrady.

De Vac ukryl člun ve spleť křoví, které rostlo na břehu řeky a které tam bylo před lety vysazeno na králův příkaz, aby zkrášlovalo pohled na řeku. Pak se připlížil k brance, nikým nezpozorován vstoupil dovnitř a odešel do své komnaty v paláci.

Druhý den vrátil Brusovi klíč a sdělil mu, že ho nakonec ani nepoužil, protože ho zralá úvaha přesvědčila o pošetilosti jeho zamýšleného dobrodružství. Vždyť už má mládí za sebou a v jeho kloubech by noční vlhkost Temže mohla najít místo pro revmatismus.

„Haha, sire Julesi,“ zasmál se starý zahradník. „Ctnost a Neřest jsou dvojčata, která běží plnit příkazy téhož otce – Touhy. Kdyby nebylo touhy, nebylo by ani ctnosti, a protože jeden touží po tom, po čem druhý netouží, kdo řekne, zda dítě jeho touhy je neřest nebo ctnost? Jestliže

však k dosažení naší touhy je třeba vystavit naše klouby mlze Temže, pak by bylo ctností zůstat doma."

„Máš pravdu, starý krtku," řekl de Vac s úsměvem, „káž bych se naučil uvažovat podle tvé podivuhodné logiky; myslím, že by mi to mohlo pomoci, než budu o mnoho starší."

„Nejlepší meč v celém křesťanstvu nepotřebuje jinou logiku než meč," řekl Brus a vrátil se ke své práci.

Toho odpoledne stál de Vac v okně zbrojnice a díval se na krásnou zahradu, která se před ním rozprostírala až ke zdi vzdálené jen dvě stě yardů od řeky. V popředí se táhly oblázkové chodníky, hladké trávnický a záhony nádherných kvetoucích rostlin, zatímco tu a tam se v zářivém slunečním světle leskly mramorové sochy lesních nymf a satyrů, kteří, napůl zastíněni převislými keři, nabývali zdání života díky bujaré hře světla a stínu, jak se nad nimi ve vánku pohybovaly listy. V dálce byla říční zeď skryta hustěji porostlými keři a za ní geometrickou přesnost záhonů vystřídaly vinné louky a hojnost drobných stromků a kvetoucích keřů.

Touto zdánlivou džunglí vedly klikaté cesty a kamenné lavičky v zahradě vystřídala rustikální sedátka a houpačky zavěšené na větvích ovocných stromů.

K těmto kouzelným místům pomalu kráčela lady Maud a její malý svěřenec, princ Richard. Před nimi si po chodníku hrdě vykračoval pestrý páv, a zatímco Richard se za ním radostně rozběhl, lady Maud spěchala k brance, kterou rychle odemkla a vpustila svého milence, jenž čekal venku. Znovu zamkla a oba ruku v ruce kráčeli k altánu, který byl místem jejich schůzky.

Zatímco si milenci povídali, malý princ si spokojeně hrál mezi stromy a květinami a nikdo si nevšiml strohé,

odhodlané tváře, která vykukovala skrz listí nedaleko od hrajícího si chlapce.

Malý Richard věnoval své královské síly honbě za nepolapitelným motýlem, kterého osud vedl stále blíž k chladnému pozorovateli ve křoví. Malý princ prošel mezi rozkvetlými keři a stanul tváří v tvář neúprosnému pánovi šermu.

„Vaše Výsosti," řekl de Vac a uklonil se malému chlapci, „Nechte starého de Vaca, aby vám pomohl chytit toho krásného motýla."

Richard, který de Vaca často vídal, se ho nebál, a tak se společně vydali za motýlem, který jim mezitím zmizel z dohledu. De Vac jejich kroky směřoval k brance, ale když jí chtěl s malým princem projít, ten se vzepřel.

„Pojď, můj princi," pobídl ho De Vac, „zdá se mi, že motýl se jen snesl za zeď, můžeme ho chytit a hned se zase vrátit."

„Běž si pro něj sám," odpověděl princ, „král, můj otec, mi zakázal chodit mimo pozemky paláce."

„Pojď," přikázal de Vac přísněji. „Nic zlého se ti nemůže stát."

Dítě se však drželo zpátky, a tak ho de Vac hrubě chytil za paži. Z králova syna se ozval vztekly a poplašený výkřik.

„Pusť mě," křičel. „Jak se opovažuješ vložit ruku na anglického prince?"

De Vac mu zakryl ústa dlaní, aby jeho křik ztišil, ale bylo již pozdě. Lady Maud a její milý to slyšeli a okamžitě se řítili k bráně, přičemž důstojník v běhu tasil meč.

Než dorazili ke zdi, de Vac zavřel bránu a snažil se ji zamknout. Ale protože musel současně zápasit s chlapcem, nestačil otočit klíčem. Důstojník se vrhl proti mřížoví branky a vyrázil je.

De Vac upustil klíč, levou rukou stále svíral vyděšeného prince, a vytasil meč. Důstojník se na něj vrhl s chmurnou zuřivostí a marně se pokoušel prince zachránit. De Vac ho v mžiku odzbrojil. V rozporu s rytířskými zákony však nesklopil hrot, ale prorazil ocelí srdce statečného důstojníka. Pak skočil mezi lady Maud a bránu, aby nemohla vběhnout zpět do zahrady a vyhlásit poplach. Svíral třesoucí se dítě v železném sevření a stál čelem k dámě, zády k mřížoví.

„Mon Dieu, sire Julesi," zvolala. „Zbláznil ses?"

„Ne, má paní," odpověděl, „nechtěl jsem dělat práci, která teď leží přede mnou. Proč jsi nezachovala klidnou hlavu a nenechala svého kavalíra, aby se sám postaral o blaho toho prince? Tvá nerozvážnost tě přivedla do pěkné šlamastyky, neboť to musíš být buď ty, nebo já, má paní, a já to být nemohu. Pomodli se a připrav se na smrt."

Anglický král Jindřich III. seděl ve své poradní síni obklopen lordy, kteří tvořili jeho suitu. Čekal na Simona de Montfort, hraběte z Leicesteru, kterého si předvolal, aby ho mohl ponížit a pokořit a aby ho přiměl navždy opustit Anglii. Král se obával tohoto mocného příbuzného, který mu tak odvážně radil proti pošetilostem, jež přiváděly lid jeho království k rebelii.

Jak by tato audience dopadla, nikdo neví, protože Leicester vstoupil a pozdravil svého panovníka právě když na protější straně místnosti nastal rozruch. Závěs z arrasu se rozestoupil a anglická královna Eleonora se s pláčem a hojnými slzami stékajícími po bledých tvářích dopotácela k trůnu.

„Ach, můj pane! Můj pane!" vykřikla, „Richard, náš syn, byl zavražděn a svržen do Temže."

V jediném okamžiku se vše proměnilo ve zmatek a vřavu a král jen s největšími obtížemi nakonec získal od své královny souvislou výpověď.

Když se lady Maud nevrátila s princem Richardem do paláce v obvyklý čas, byla královna vyrozuměna a bylo zahájeno okamžité pátrání – pátrání, jehož první plody obrátily srdce dvora v kámen, neboť vedle otevřené brány ležela mrtvá těla lady Maud a důstojníka gardy, ale nikde nebylo ani stopy po princovi Richardovi, druhém synovi anglického krále Jindřicha III.

Trvalo dva dny, než byla zaznamenána de Vacova nepřítomnost, a tehdy jeden z králových dvorních lordů připomněl jeho veličenstvu epizodu ze šermířského souboje. Motiv únosu králova malého syna se stal zřejmým.

Byl vydán edikt, který požadoval prohlídku každého dítěte v Anglii, neboť na levé straně hrudi malého prince bylo mateřské znaménko, které se velmi podobalo lilii. Když se ani po roce nenašlo žádné dítě s takovým znaménkem a nebyla odhalena žádná stopa po de Vacovi, pátrání se přeneslo do Francie a po více než dvacet let nebylo od něj nikdy zcela upuštěno.

První teorie o vraždě byla rychle opuštěna, neboť bylo zřejmé, že vrah mohl malého prince popravit na místě ve stejnou dobu, kdy zabil gardistu a lady Maud, kdyby chtěl jeho smrt.

Nejhorlivější při pátrání po princovi Richardovi byl Simon de Montfort, hrabě z Leicesteru, jehož náklonnost k synovci byla známa. Roztržka mezi de Montfortem a jeho králem tak byla na čas zacelena, a přestože byl tento mocný šlechtic zbaven své autority v Gaskoňsku, netrpěl už útlakem ze strany svého královského pána.

Kapitola IV

Když de Vac vytahoval meč ze srdce lady Maud, zvážněl, protože ačkoli byl nemilosrdný, tuto krutost by si nejraději odpustil. Zašel však příliš daleko na to, aby couvl. Kdyby lady Maud nechal naživu, celá palácová garda a celý Londýn by mu byly brzy v patách a nebylo by úniku.

Malý princ se nyní třásl a kňučel strachy. Měl takový strach ze strašlivého de Vaca, že mu hrozba smrti snadno zavázala jazyk, a tak ho zachmuřený stařec odvedl k loďce ukryté hluboko v hustém křoví.

De Vac se neodvážil zůstat v tom úkrytu až do setmění, jak měl původně v úmyslu. Místo toho vytáhl z vaku pod sedátkem ošuntělé, otrhané šaty a převlékl se za starou ženu, přičemž si přes hlavu a čelo přetáhl bavlněný čepec, aby zakryl krátké vlasy. Dítě ukryl pod ostatními kusy oděvu, odrazil se od břehu a vesloval těsně podél břehu. Spěchal po Temži ke starému přístavišti, odkud předešlé noci vyplul. Nepozorovaně dorazil k molu a zavesloval se člunem daleko do temného zákoutí úkrytu podobného jeskyni.

Zde se rozhodl ukrýt, dokud se nesetmí, protože věděl, že po ztraceném princovi se každou chvíli začne pátrat a že nikdo z nich nemůže projít londýnskými ulicemi, aniž by nebyl podroben přísné kontrole.

De Vac využil nuceného čekání, svlékl prince a oblékl ho do skromnějších šatů, které měl v úkrytu uschované – do

červené bavlněné tuniky s punčochami, které k ní ladily, do černého doubletu a do kožené kazajky a kožené čepice.

Odložené princovo oblečení omotal kolem velkého kamene vyrvaného z rozpadajícího se zdiva říční zdi a poslal je do bezhlesé řeky.

Princ už získal zpět svou dřívější jistotu, když zjistil, že de Vac mu zřejmě nehodlá ublížit. Začal se svého ponurého společníka vyptávat a jeho dětský údiv nad tímto podivným dobrodružstvím převážil nad dřívějším strachem.

„Co tu děláme, sire Julesi?“ zeptal se. „Vezmi mě zpátky do otcova paláce. Nelíbí se mi tahle temná díra ani podivné šaty, které jsi na mě navlékl.“

„Mlč, chlapče!“ přikázal stařec. „Sir Jules je mrtvý, a ani ty nejsi královský syn. Dobře si zapamatuj tyto dvě věci, ať už tě nikdy neslyším vyslovovat jméno sir Jules nebo se nazývat princem.“

Chlapec zmlkl, zkroušený zuřivým tónem svého únosce. Vzápětí začal kňučet, protože byl unavený, hladový a vyděšený – byl jen ubohé malé dítě, bezmocné v rukou tohoto krutého nepřítele – jeho královský titul byl teď nicotný, všechno zmizelo spolu s hedvábnou nádherou, která ležela v bahně na dně Temže. Za chvíli upadl na dně veslice do bezvládného spánku.

Když se setmělo, de Vac se se člunem přesunul k doku přístavu, vzal spící dítě do náruče a chvíli naslouchal. Jak tak stál, k jeho pozorným uším dolehl slabý zvuk řinčící zbroje; byl stále hlasitější, až nebylo pochyb, že se blíží několik ozbrojených mužů.

De Vac se vrátil na své místo ve veslici a znovu s ní zajel hluboko pod molo. Sotva tak učinil, z ústí temné uličky se na prkna nad ním vyřítila skupina obrněných rytířů a

zbrojnošů. Zde se zastavili, jako by se chtěli poradit, a stařec dole zřetelně slyšel každé slovo jejich rozhovoru.

„De Montforte," řekl jeden z nich, „co si o tom myslíš? Je možné, že má královna pravdu a Richard leží mrtvý pod těmito černými vodami?"

„Ne, de Clare," odpověděl hluboký hlas, v němž de Vac poznal hraběte z Leicesteru. „Ruka, která dokázala ukrást prince ze zahrad jeho otce proti vůli lady Maud, by ho mohla snadněji a bezpečněji odpravit už tam. Myslím, můj pane, že se brzy dozvíme o nějakém drzém dobrodruhovi, který drží malého prince, aby za něj žádal výkupné. Dej Bůh, aby se tak stalo, neboť po svém synovi jsem měl malého Richarda nejraději. Kéž bych tak mohl dostat do rukou toho odporného ďábla."

Pod prkny, ani ne čtyři metry od místa, kde stál Leicester, ležel na hladině člun s únoscem. Řinčení zbroje, těžké nohy s ostruhami a hlasy nad ním probudily malého prince, který se s vyděšeným výkřikem posadil na dně člunu. De Vacova železná ruka okamžitě zaklapla malá ústa, ale ne dřív, než k uším mužů nahoře výkřik dolehl.

„Slyšeli jste? Co to bylo, můj pane?" zvolal jeden z mužů ve zbrani.

V napjatém tichu naslouchali, zda se zvuk nezopakuje, a pak de Montfort vykřikl:

„Co je tam dole! Kdo je pod molem? Odpovězte ve jménu krále!"

Richard, který poznal hlas svého oblíbeného strýce, se snažil osvobodit, ale de Vacova nemilosrdná ruka zdrtila slabé úsilí chlapce a všude bylo ticho jako v hrobě, zatímco ti nahoře stáli a naslouchali.

„Dokské krysy," řekl de Clare, a pak jako by je ďábel vedl, dvě skutečné obrovské krysy vyběhly mezi uvolněnými prkny a s pištěním zamířily do temné uličky.

„Máte pravdu," řekl de Montfort, „ale přísahal bych, že to byl dětský nářek, kdybych ty hlodavce neviděl na vlastní oči. Pojdme do další hnusné díry. Tady jsme se nesetkali s žádným úspěchem, i když ta stará čarodějnice, která si říkala Tila, nám něco naznačovala."

Jak se vzdalovali, jejich hlasy v uších starce a dítěte pod molem slábly a brzy se ztratily v dálce.

To bylo těsně, pomyslel si de Vac, když se znovu chopil vesel a chystal se plout k doku přístaviště. Žádné další zvuky, které by ho vyděsily, se už neozývaly, a tak brzy dorazili ke dveřím domu Tily a po zasunutí klíče do zámku se bezhlučně vplížil do podkrovního pokoje, který si pronajal.

Z horního patra do podkrovní nevedly žádné schody, nahoru se stoupalo po dřevěném žebříku, který de Vac vytáhl za sebou, a otvor, jímž se svým břemenem prolezl, uzavřel těžkými padacími dveřmi opatřenými silnými mřížemi.

Pokoj, do kterého nyní vstoupili, se rozkládal přes celý východní konec budovy a měl okna na třech stranách. Ta byla zakrytá závěsy. Vnitřek osvětlovala malá křížová lampa, zavěšená na trámu poblíž středu místnosti. Stěny byly neomítnuté a krovy byly bez podhledového stropu; vypadalo to tam spíše jako ve stodole.

V jednom rohu stála obrovská postel a na druhé straně místnosti menší lůžko; byla tam také skříň, stůl a dvě lavice. Na stole ležel bochník černého chleba, hliněná nádoba s medem, džbán s mlékem a dva rohy na pití. De Vac přikázal dítěti, aby si vzalo, co si přeje.

Hlad pro tuto chvíli překonal obavy malého prince a s chutí se pustil do hrubého jídla v tom holém příbytku, tak odlišném od královské nádhery jeho palácových komnat.

Zatímco dítě jedlo, de Vac spěchal do spodního patra budovy hledat Tilu, které nyní hluboce nedůvěřoval a které se bál. De Montfortova slova, která by zaslechl na lavici obžalovaných, ho přesvědčila, že je zde další překážka, jež by mohla narušit jeho pomstu a kterou je třeba odstranit stejně jako lady Maud; v tomto případě však tu nebylo ani mládí, ani krásy, jež by se zastaly zamýšlené oběti, nic co by v ponurém katovi vyvolalo výčitky svědomí.

Když stařenu našel, byla už oblečená k odchodu na ulici, vlastně ji zadržel u dveří domu. Tila, oděná v plášti a čádoru staré ženy, ho zprvu nepoznala, a když promluvil, propukla v nervózní, skřehotavý smích jako někdo, kdo je přistižen při páchání nějakého pochybného činu, a její chování neuniklo bystré pozornosti prohnaného mistra šermu.

„Kampak, stará čarodějnice?“ zeptal se.

„Za Mag Tunkem na konec uličky u řeky, můj pane,“ odpověděla s větší úctou, než jakou mu obvykle prokazovala.

„Pak tě tedy doprovodím po část cesty, moje milá, a snad mi pomůžeš s nějakými balíčky, které jsem nechal ve člunu, který jsem tam zakotvil.“

A tak oba společně kráčeli temnou uličkou až na konec vratkého, rozebraného přístaviště; jedna myslela na obrovskou odměnu, kterou by jí král dal za informace, o nichž si byla jistá, že je může poskytnout jedině ona; druhý nahmatl pod pláštěm rukojeť dlouhé dýky.

Když dorazili na břeh, de Vac kráčel za levým ramenem své společnice, v ruce svíral ostrou čepel, a když se žena zastavila na molu, hrot, který se vznášel těsně pod její levou lopatkou, se jí bezhlučně zanořil do srdce ve stejném okamžiku, kdy se de Vacova levá ruka zvedla a sevřela její hrdlo v ocelovém stisku.

Neozval se žádný zvuk, sotva byl slyšet zápas křečovitě tuhnoucích starých svalů, a pak se tělo stařeny vymrštilo směrem do Temže, kde tupé šplouchnutí znamenalo konec poslední naděje, že by se princ Richard mohl zachránit ze spárů své Nemesis.

Kapitola V

Tři roky po zmizení prince Richarda žila v centru Londýna, co by kamenem dohodil od královského paláce, stará, pokřivená žena. Bydlela v malém zadním pokoji vysoko v podkroví staré budovy a s ní malý chlapec, který nikdy nechodil ven sám. Na levé straně prsou měl zvláštní znamení, které připomínalo lilii. Když byla stařena ve svém podkrovním pokoji za zamčenými dveřmi, měla ve zvyku se narovnat a odhodit svůj ošuntělý plášť.

Po celá léta vytrvale pracovala na výchově malého chlapce. V jejím učebním plánu byly tři předměty: francouzština, šermířství a nenávisť ke všemu anglickému, zejména k vládnoucímu rodu Anglie.

Nechala si vyrobit malý meč a začala malého chlapce učit umění šermu už od jeho tří let.

„Až ti bude dvacet, synku, budeš nejlepší šermíř na světě," říkala, „a pak půjdeš ven a zabiješ spoustu Angličanů. Tvé jméno bude nenáviděno a proklínáno po celé Anglii, a až konečně budeš viset s oprátkou na krku, ha, pak promluvím já. Pak se to dozvědí."

Malý chlapec tomu všemu nerozuměl, věděl jen, že se cítí dobře, má teplé oblečení a vše, co potřebuje k jídlu, a že bude velkým mužem, až se naučí bojovat s opravdovým mečem a vyroste natolik, aby se jím mohl ohánět. Věděl také, že nenávidí Angličany, ale proč, to nevěděl.

Zdálo se mu, že někde v nejzazších zákoutích své malé dětské hlavy si vzpomíná na dobu, kdy jeho život a okolí byly úplně jiné; kdy místo téhle stařeny bylo kolem něj

mnoho vznešeně vypadajících lidí a žena s milou tváří ho držela v náručí a líbala, než ho večer odvedla do postele; ale nemohl si být těmito vzpomínkami jistý, možná to byl jen sen, na který si občas vzpomněl, protože se mu zdálo mnoho podivných a nádherných snů.

Když bylo chlapci šest let, přišel do jejich podkrovního příbytku na návštěvu cizí muž. Bylo to za večerního šera, ale stařena nerozsvítila svítidlo, a co víc, pošeptala malému chlapci, aby zůstal ve stínu vzdáleného kouta holé světnice.

Cizinec byl starý a sehnutý a měl velký plnovous, který mu zakrýval téměř celý obličej až na dvě pronikavé oči, velký nos a kousek vráscitého čela. Když mluvil, doprovázel svá slova častým krčením úzkých ramen, máváním rukama a dalšími podivnými a zábavnými gesty. Dítě jím bylo fascinováno. Teď se poprvé ve svém malém nudném životě bavilo. Pozorně naslouchalo rozhovoru, který probíhal ve francouzštině.

„Mám pro vás, madam, přesně to, co potřebujete,“ říkal cizinec. „Je to vznešený a honosný dům daleko od vyjeté cesty. Za starých časů ho postavil Harold Saský, ale v pozdějších dobách ho smrt, chudoba a králova nepřízeň vyrvaly jeho potomkům. Před několika lety ho Jindřich daroval svému oblíbenci, Henrimu de Macy, který ho dal do zástavy za částku, kterou nebyl schopen splatit. Dnes je to můj majetek, a protože je daleko od Paříže, můžete ho mít doslova za babku. Je to pro vás velmi výhodný obchod, madam.“

„Až tam přijedu, zjistím, že jsem koupila rozpadající se hromadu zdiva, ve které nechce bydlet ani liščí rodinka,“ odpověděla stará žena.

„Jedna věž se sice zřítila a střecha jednoho křídla se do poloviny délky propadla a zřítila také,“ vysvětlil starý

Francouz. „Ale tři spodní patra jsou neporušená a zcela obyvatelná. I teď je stále ještě honosnější než hrady mnoha anglických baronů a cena, madam, ta je tak směšně nízká...”

Stará žena stále váhala.

„No tak,” řekl Francouz, „uděláte dobře, uvidíte. Složte peníze u žida Izáka – znáte ho? – a on je spolu s listinou bude u sebe držet čtyřicet dní, což vám poskytne dostatek času na cestu do Derby a prohlídku tvé koupě. Nebudete-li spokojena, vrátí vám žid Izák vaše peníze a listinu o vlastnictví vrátí mně, ale nebudete-li po uplynutí čtyřiceti dnů požadovat své peníze zpět, pošle vám Izák listinu a peníze mně. Není to snadné a spravedlivé východisko?”

Stařena se na okamžik zamyslela a nakonec připustila, že to vypadá jako docela spravedlivý způsob, jak celou záležitost vyřešit. O několik dní později si stařena zavolala dítě k sobě.

„Dnes večer se vydáme na dlouhou cestu do našeho nového domova. Tvář budeš mít při cestě zabalenou v hadru, protože tě bolí zuby. Rozumíš?”

„Ale mě žádný zub nebolí. Já...” namítlo dítě.

„Tss, tss,” přerušila ho. „Tebe bolí zuby, a tak musíš mít obličej zabalený do hadru. A poslyš, kdyby se tě někdo cestou zeptal, proč máš tak ovázanou tvář, řekneš, že tě bolí zuby. A když neuděláš, co ti říkám, královi lidé nás chytí a my budeme oběšeni, protože král nás nenávidí. Jestli nenávidíš anglického krále a miluješ svůj život, udělej, co ti přikazuji.”

„Nenávidím krále,” odpověděl malý chlapec. „Proto udělám, co mi řekneš.”

A tak se té noci vydali na dlouhou cestu na sever ke kopcům Derby. Cestovali mnoho dní na dvou malých oslech. Malému chlapci, který neznal nic kromě holého

podkroví londýnského domu a špinavé londýnské uličky, jimiž procházel jen v noci, se v těchto dnech naskytly zvláštní pohledy.

Projížděli krásnými loukami připomínajícími parky a temnými lesy a tu a tam míjeli malé vesničky s doškovými chatrčemi. Občas na silnici zahlédli obrněné rytíře, samotné nebo v malých skupinách, ale chlapec si vždycky pospíšil ukrýt se u cesty, dokud nepřejedou.

Jednou, když leželi v úkrytu v hustém lese vedle malé otevřené mýtiny, přes kterou se vinula cesta, chlapec spatřil, jak na mýtinu z obou stran vjíždějí dva rytíři. Na okamžik se zastavili a mlčky se pozorovali, pak jeden z nich, velký rytíř s černou zbrojí na černém koni, vykřikl na druhého něco, co chlapec nedokázal zachytit. Druhý rytíř nereagoval jinak než tím, že si opřel kopí o stehno a se skloněným hrotem vyrazil proti ebonitovému soupeři. Desítky kroků se jejich velcí oři pomalu klusem k sobě přibližovali, ale vzápětí je rytíři pobídli do plného cvalu, a když se oba železní muži srazili uprostřed palouku, bylo to se vši děsivou razancí plného útoku.

Kopí černého rytíře tvrdě udeřilo do lipového štítu jeho protivníka, ohromující váha mohutného oře se vrhla na šedého koně, který padl i se svým jezdcem do prachu cesty. Než se černému rytíři podařilo oře zastavit, byl již padesát kroků za padlým jezdcem. Černý rytíř se otočil. Šedý kůň se právě škrabal na nohy, zatímco jeho zraněný jezdec ležel nehybně na místě, kam spadl.

Se zdviženým hledím se černý rytíř vrátil k ležícímu nepříteli. Na rtech se mu objevil krutý úsměv, když se v sedle naklonil nad ležící postavou. Posměšně promluvil, ale nedočkal se odpovědi. Bodl hrotem kopí do padlého muže. Ani to však nevyvolalo žádný pohyb. Černý rytíř pokrčil

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Psanec z Tornu***.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.